

УДК 378.1

ББК 74.58

П-78

Рекомендовано до друку Вченою радою

Березнівської філії

Міжрегіональної Академії управління персоналом

26 грудня 2008 року, протокол № 5

Рецензенти:

Т.В. Семенюк, кандидат педагогічних наук, доцент, доктор наук у галузі соціології, професор Міжрегіональної Академії управління персоналом;

С.М. Коляденко, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувачка кафедри соціальної педагогіки та педагогічної майстерності Житомирського державного університету імені Івана Франка.

П-78 Проблеми формування конкурентноспроможних фахівців в умовах впровадження Болонського процесу: Збірник наукових робіт Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Житомир, 2008. – 156 с.

У виданні аналізуються проблеми формування конкурентноспроможних фахівців в умовах впровадження Болонського процесу на різних рівнях освітнього простору: у загальноосвітній школі, вищих навчальних закладах різного рівня акредитації під час вивчення різних дисциплін. Крім того, визначено загальні принципи та цілі введення у освітній простір України положень Болонської угоди.

Рекомендується науковцям, студентам ВНЗ, педагогічним колективам ЗОШ, працівникам відділів у справах освіти, молодим вченим.

Редакційна колегія не зобов'язана погоджувати звітність за достовірність поданої інформації відповідно до статистичної звітності.

Коляденко С.М.
кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри соціальної педагогіки
та педагогічної майстерності
(Житомирський державний університет
імені Івана Франка)

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ

На сучасному етапі модернізації вищої освіти в Україні особливої актуальності набуває проблема соціально-педагогічної підготовки майбутніх учителів, соціальних педагогів до роботи з дітьми, підлітками, молоддю у нових економічних та соціокультурних умовах [1, с. 3]. Державна політика у галузі вищої освіти спрямована на створення умов для розвитку і самореалізації особистості громадянина України, який чітко орієнтується у сучасних реаліях та перспективах соціокультурної динаміки, підготовлений до життєдіяльності у XXI столітті [2, с.17-21]. При цьому досить виразно виявляються суперечності між новими завданнями у сфері соціального виховання молоді і недостатньою підготовкою вчителів, соціальних працівників до соціально-педагогічної діяльності.

У процесі впровадження кредитно-модульної системи значна частина науково-методичної та документальної роботи припадає на колективи кафедр. До типових заходів такого підрозділу як кафедра по впровадженню КМС у навчально-виховних процес відноситься:

1. **Обов'язкова кафедральна документація в умовах КМС :**
  - Програма дій щодо реалізації положень Болонської декларації в системі вищої освіти і науки України (затверджено наказом МОН від 23.01.04 № 49)
  - Тимчасове положення про організацію навчального процесу в КМС підготовки фахівців (затверджено наказом МОН від 23.01.04 № 48).
  - Положення про кредитно-модульну систему організації навчального процесу у ВНЗ, наприклад, Житомирського державного університету імені Івана Франка (затверджено Наказом по університету № 87 від 11 серпня 2004 року).

2. Розподіл навантаження викладачів в умовах КМС з врахуванням годин на підсумкові модульні роботи, самостійну роботу студента, кураторську роботу тощо.

[illegible]

1 семестр																		
ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ																		
Етика ділового спілкуван.	6.010106 Соціальна педагогіка	2	36	1		12	16	2		+	12	16	18		6	12	64	
Теорія історія виховання (ККР)	6.010106 Соціальна педагогіка	2	36														9	
Етика ділового спілкуван.	6.050200 Менеджмент організацій	3	25	1		12	16	2		+	12	16	14		2	4	48	
Корекц. педагогіка	8.010105 Соціальна педагогіка	5	3	1	1	4	10	4	1	+	4	10	4	3	2	3	26	
Реабілітац. педагогіка	8.010105 Соціальна педагогіка	5	3	1	1	10	6	6	1	+	10	6	6	3	2	3	30	
Кер.-во аспірантами			3														75	
Відвідування занять																	20	
СССМ																	25	
											38	16	42	38		6	16	12
Всього годин по денній формі навчання:																		

Всього годин по денній формі навчання:

3. Навчально-методичні матеріали з предметів, що включають в себе: навчальну програму, робочу програму, інструктивно-методичні матеріали з організації самостійної роботи студентів, комплексні контрольні роботи.

1. Зміст модулів навчальних дисциплін. Наприклад,

Назва дисципліни	Аудиторна робота			Самостійна робота
	Лекції (години)	Лабораторні заняття (години)	Практичні заняття (години)	
Тема ділового спілкування				
Модуль 1	6		6	24
Модуль 2	8		8	20
Всього	14	-	14	44

В склад модуля входять: плани лекцій, семінарських та лабораторних занять, рекомендована література та підсумкові модульні роботи. Особливої уваги заслуговує саме структура ПМР: теоретичне питання, тестовий контроль, професійно-орієнтоване завдання. Наприклад.

Модульна контрольна робота № 1

Вариант №1

1. *Теоретичне питання:* Що таке спілкування і в чому полягає його гуманістична природа?

2. Тестові питання.

1. Етика ділового спілкування – це наука, що виникла на стику...

- Філософії та етики;
- Філософії та педагогіки;
- Етики та психології;
- Психології та педагогіки.

2. Схематично культуру спілкування в широкому розумінні можна зобразити як:

- а) $KC = UK + E + B$
б) $KC = KY + \Pi + B$
в) $KC = UK + 3 + \Pi$
г) $KC = KY + 3 + B$

3. Термін «культура спілкування» вперше з'явився у науковому обігу:

- а) У 80-ті роки;
б) У 60-ті роки;
в) У 40-ві роки;

г) У 90-ті роки.

4. Перший Інститут етикету був створений :

а) У Англії у 1902 році

б) У США у 1946

в) У Німеччині у 1922 році

г) У Італії у 1958 році.

5. «Особистості людей не входять готовими у цей світ, а є продуктами...»(К. Ламонт):

а) Природи, суспільства, виховання

б) Спадковості, виховання, культури

в) Культури, обставин, спадковості

г) Виховання, соціалізації, суспільства

3.Професійно-орієнтоване завдання. Зустріч із філософом, театральним режисером і поетом І. Кінгі: «у спілкуванні людина «привселюдно користується своїм розумом».

К.С. Станіславський: «Для того, щоб спілкуватися, треба мати те, чим можна спілкуватися, тобто насамперед свої власні переживання, почуття, думки». Ф. Тютчев: «Коли співчутливо на наше слово/Одна душа відгукнулася - / Не потрібно нам відплати іншого, / Досить із нас ...».

Три різних підходи до спілкування. Яка ваша думка про ці підходи?

5. Пакет екзаменаційних білетів, що за структурою повторюють ПМР. Приклад у табл. 1.

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Теорія та історія соціального виховання

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 2

1. Назвіть події на 5 дат: 1746, 4 серпня 1942, 1920, 1815,

2. Теоретичне завдання (оберіть для відповіді одне з двох запропонованих запитань)

Рефлексологія як основа педологічної науки

Організація роботи з хворими, безробітними, батьками у США.

3. Творче завдання. У творі Я.Корчака „Виховання особистості” видіти основні права дитини та порівняти їх Конвенцією ООН про Права дитини.

Затверджено на засіданні кафедри соціальної педагогіки і педагогічної майстерності, протокол № 9 від 14 квітня 2008 р.

6.Для здійснення поточного контролю викладачами кафедри підготовлені пакети тестових завдань.

7. Завдання для самостійного опрацювання. Наприклад, завдання для самостійного опрацювання з курсу «Етика ділового спілкування».

Завдання для самостійної роботи:

Опрацювати тему за вказаними питаннями.

Записати визначення основних понять.

Основні терміни та поняття: етика, культура, спілкування, гуманістична етика, гуманістична психологія, моральна культура спілкування, психологічна культура спілкування

Опрацювати тему, відповівши на тестові завдання

1. Інститут етикету було створено у:

а) 1930;

б) 1936;

в) 1956;

г) 1946.

2. Інтелігентність – це категорія моральна, рівень якої визначається...

а) Культурою;

б) Мораллю;

в) Совістю;

г) Освітою.

3. Виділяють такі види навіювання на людину:

а) під час навчання, під час гри , під час роботи;

б) під час гри , під час роботи, під час читання;

в) в активному стані, під гіпнозом, під час сну;

г) під час гри , під час роботи, в активному стані

4. Відомий вчений Є. Шостром розрізняє чотири типи маніпуляторів...

5. Актуалізатор – це....

а) Людина, яка протиставляє себе іншим;

б) Людина, яка чесно визнає свої помилки;

в) Людина, яка прислуховується до інших;

г) Людина, у якій переважає свої думки.

6. Американський психолог В.Сатир виокремлює п'ять типів спілкування....

7. Людина у своїй поведінці реалізує три позиції:

а) Мати, батько, «Я»

- б) Дорослий, батько, «Я»
- в) Дорослий, дитина, батько
- г) Мати, батько, дитина

8. Назвіть основні стилі спілкування...

9. Місіонерський стиль спілкування — це...

- а) Обережний вплив на іншого
- б) Нав'язливий вплив на іншого
- в) Вплив на себе
- г) Вплив на іншого з метою нав'язування своєї думки

10. Стилi педагогiчного спілкування включають...

Оцініть правильність тверджень (так, ні)

1. Культура спілкування формується багатьма поколіннями людей.
2. Суспільство має прагнути не тільки зберегти, а й примножити спадщину своїх попередників, що не розповсюджується на кожного його члена.
3. Культура спілкування останніми роками не осмислюється сучасною наукою.
4. Культура спілкування не має меж і кордонів.
5. В культурі спілкування можна не враховувати рекомендації гуманістичної етики і психології.
6. Характер спілкування не впливає на стан економічного та політичного розвитку країн.
7. Духовність громадян та їх національна самосвідомість визначається характером етики та культури спілкування у суспільстві.

Питання для обговорення та задачі

1. Що ви знаєте з історії нашого минулого про спілкування, його етику та культуру?
2. Києво-Могилянська академія та братські школи були навчальними закладами, які давали не лише знання, а й формували у вихованців моральну та психологічну культуру спілкування. Чи робиться це в сучасних навчальних закладах?
3. Яку літературу з етики, етикету та культури спілкування ви знаєте? Що з цієї скарбниці, з ідей вчених, на ваш погляд, необхідно насамперед упроваджувати в нашому суспільстві?
4. Що таке "гуманістична етика" та "гуманістична психологія"? Наскільки їхні ідеї близькі нашому суспільству й кожному з нас?

Підготуйте доповідь або реферат. Темі рефератів:

- Києво-Могилянська академія як осередок духовності українського народу
- Вивчення культури та етики спілкування в Україні
- Етика й культура спілкування на сучасному етапі.
- Ретроспективний аналіз пам'яток історії та літератури з питань етики й культури спілкування

Отже, при підготовці спеціалістів в умовах кредитно-модульної системи ми дотримуємося контекстної технології, сутність якої полягає у тому, щоб за допомогою систем форм, методів навчання задати предметно-соціальний контекст майбутньої професійної діяльності. Тобто, модель фахівця отримує своє відображення у діяльнісній моделі його підготовки: цілісний зміст професійної праці, представлений як система професійних проблем, функцій і завдань, наближених до професійних.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Соціальна педагогіка. Навчальний посібник / За ред. А.Й. Капської. — К., 2000. — 264 с.
2. Освітньо-професійна програма вищої освіти за спеціальністю 7010106 «Соціальна педагогіка» // Міщук Л.І. Соціальна педагогіка. — К.: ІЗМН, 1997. — С.78-93.